

Stadhuis in 2500

In het lespakket Digitaal burgerschap komt de rol die de overheid speelt bij werk, inkomen en onderwijs aan de orde. In vijf lessen leren de leerlingen over de invloed van technologische vernieuwingen op burgerzaken, verkeersregels en identiteit. In deze les leren de leerlingen wat de overheid is en wanneer ze de overheid tegenkomen in hun leven. De dingen die je bij de overheid regelt heten burgerzaken. Op dit moment worden die gedaan met je DigiD, dat op verschillende manieren gebruikt wordt. Tot slot bedenken de leerlingen hoe burgerzaken in 2500 worden geregeld. Totale duur: 2 lessen of 1 lesuur en een huiswerkopdracht.

LESOPBOUW

- Introductie: Wat is de overheid en wanneer komen we de overheid tegen?
- Verdieping: Burgerzaken vroeger en nu.
- Doen: De leerlingen bedenken hoe burgerzaken in 2500 worden geregeld.

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en lesbrief.
- Digibord met internetverbinding: klik door de slides voor op het digibord.

Deze les is tevens te gebruiken als een algemene inleiding op de module 'Burger, overheid en DigiD' van het gratis online lesprogramma *Doe je digiding!* Hierin wordt aandacht besteed aan het vergroten van

praktische digitale vaardigheden van leerlingen m.b.t. de digitale overheid. Kijk voor meer informatie op doeje.digiding.nl

BURGERSCHAP

In deze les staat de pijler 'identiteit' centraal waarbij de focus ligt op het ontwikkelen van de kennis 'Enkele basiskennissen van Nederland als multiculturele en pluriforme samenleving, waaronder het recht op een eigen identiteit voor personen en groepen' (leerdoel 2 leerplankader SLO burgerschapsonderwijs en mensenrechteneducatie). In deze les gaat het over de manier waarop de overheid gegevens van burgers opslaat en contact heeft met burgers en dat dit door technologische ontwikkelingen snel verandert.

Het onderdeel Burgerschap in de Digi-doener is gebaseerd op het Vakportaal burgerschap van SLO. SLO onderscheidt drie domeinen van burgerschapsonderwijs: democratie, participatie en identiteit. Vanuit dit perspectief werken we aan burgerschap in de Digi-doeners, meer informatie vind je [hier](#).

ETHIEK

In deze les staat het volgende ethische vraagstuk centraal: verliezen we menselijk contact doordat we alles digitaal kunnen regelen? Hoe erg is dat? Kan iedereen dan meedoen?

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoelen	21st century skills
1 Digitaal burgerschap DG5.1 De digitale burger.	1 Mediawijsheid De leerling is zich bewust van de steeds belangrijkere rol van (digitale) media in de samenleving.	1 Geschiedenis De leerling vergelijkt situaties uit verschillende tijdvakken met elkaar en met het heden.	1 Creatief denken
		2 Geschiedenis De leerling onderscheidt wat veranderd is of hetzelfde is gebleven.	
	2 Mediawijsheid De leerling weet wanneer welke toepassingen meerwaarde hebben bij het realiseren van professionele en sociale doelstellingen en kan deze effectief inzetten.	3 Nederlands De leerling leert zich mondeling en schriftelijk begrijpelijk uit te drukken.	2 Probleem oplossen

INTRODUCTIE

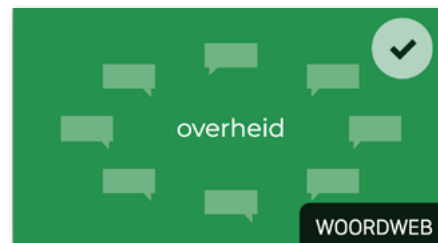
Openingslide

Slide 1, Klassikaal

Vertel: Deze les gaat over de overheid. Wie weet wat de overheid is? Wat zijn de taken van de overheid en wanneer kom je die tegen?

Vraag de leerlingen om de mindmap verder aan te vullen via LessonUp, of maak klassikaal een mindmap met een stift op het bord. Dit is een werkvorm om de voorkennis op te halen en te kijken welk idee de leerlingen hebben van het abstracte begrip 'overheid'.

Slide 2, Klassikaal

 Vraag aan de leerlingen: Wat zijn dit voor gebouwen? Antwoord: Dit zijn verschillende stadhuisen, van links naar rechts: het stadhuis van Rotterdam, Arnhem, Almere en Den Bosch. Vertel: We komen de overheid vaak tegen in ons leven, maar we hebben dat niet altijd door. De overheid heeft invloed op wie jij bent, op hoe jij je kunt ontwikkelen, en op de mogelijkheden die jij hebt.

VERDIEPING

Slide 3, Klassikaal

Vertel: De dingen die je regelt bij de overheid heten burgerzaken. De afdeling burgerzaken is het loket waar mensen terecht kunnen voor zaken als geboorteaangiften, het afhalen van paspoorten en rijbewijzen. Burgerzaken is niet alleen iets van deze tijd, al eeuwenlang worden de gegevens van burgers, de bewoners van een land, door lokale en landelijke overheden bewaard.

Slide 4, Klassikaal

Analyseer de afbeelding samen met de klas. Maak daarbij gebruik van de werkvorm 'see, think, wonder.' Met deze werkvorm maak je het denken van leerlingen visueel, zonder als docent te veel in te vullen. Vraag de leerlingen:

- Wat zie je? Leerlingen vertellen nu wat hun eerste indruk is. Ze gaan nog niet interpreteren, dus ze vertellen alleen wat ze letterlijk zien.
- Wat denk je dat je ziet? Nu gaan de leerlingen interpreteren. Vraag hierbij door: waar zie je dat aan?
- Wat vraag je je af? De leerlingen vertellen wat ze willen weten.

Vertel: Dit is een kleitablet van rond 2100 voor Christus. Het is gevonden in een archief van een tempel uit Mesopotamië, vandaag de dag Irak. Op het spijkerschrift zie je de administratie van de tempel. Er staat een lijst op met arbeiders en dat wat zij verdienden voor hun werk.

Slide 5, Klassikaal

Vertel: Lange tijd werden burgerzaken op papier bewaard door de overheid. In deze archieven werden gegevens van burgers over geboorte, trouwen, verhuizingen en overlijden opgeslagen. In de loop van de tijd werden steeds meer burgerzaken digitaal geregeld of opgeslagen. De rechter foto komt uit het jaar 1969. Een vrouw voert burgergegevens in op de computer. Destijds was dit modern, nu ziet het er erg ouderwets uit!

Slide 6, Klassikaal

Vertel: In de loop van de tijd zijn veel burgerzaken gedigitaliseerd. Steeds meer dingen kun je online regelen, met je DigiD. Bespreek met de leerlingen de volgende vragen:

- Wie weet wat DigiD is? Antwoord: DigiD staat voor Digitale Identiteit. Met je DigiD laat je zien wie je bent en dat jij het bent als je op internet iets bij de overheid wilt regelen.
- Wie van jullie heeft al een eigen DigiD?
- Weten jullie wat je allemaal kunt regelen met je DigiD?
- Waarom is DigiD ingevoerd door de overheid, denken jullie?

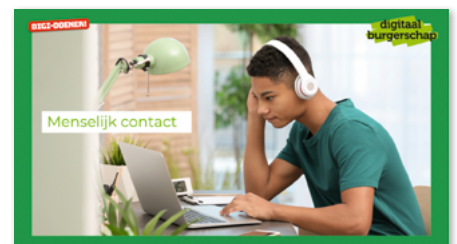
Met je DigiD bewijs je dat jij het ook echt bent. Het is een veilig systeem waarbij persoonlijke gegevens beschermd worden. Alleen degene die met een eigen DigiD inlogt kan erbij. Als je meer informatie wilt (laten zien) over DigiD, ga naar [deze website](#).

Slide 7, Klassikaal

Door digitalisering is er meer online contact en minder tussen mensen, bijvoorbeeld op een loket. Vraag de leerlingen:

- Wat zijn de voor- en nadelen van online contact?
- Is er nog wel menselijk contact?
- Wat is dat voor jou: menselijk contact?
- Is er verschil tussen online en offline contact?
- Kan iedereen hieraan meedoen? Wie wel, wie niet? Wat vinden jullie daarvan?

Ga voor achtergrondinformatie naar [deze website](#).

DOEN**Slide 8, Klassikaal**

Vertel: We hebben gezien dat burgerzaken door de eeuwen heen er steeds anders uitzien. Van tekens op een steen, naar dossiermappen, naar de eerste computers tot DigiD. Hoe zou dit eruit kunnen zien over 480 jaar? De opdracht die jullie straks gaan doen is: laat zien hoe burgerzaken in het jaar 2500 worden geregeld.

Slide 9, Klassikaal

Om inspiratie op te doen bekijk je met de leerlingen drie sciencefiction filmtrailers. Vertel: In sciencefiction proberen de filmmakers een toekomst te verbeelden die we ons nog niet voor kunnen stellen. In deze film, Ready Player One (2018), kan de hoofdpersoon met een VR-bril naar een andere wereld reizen.

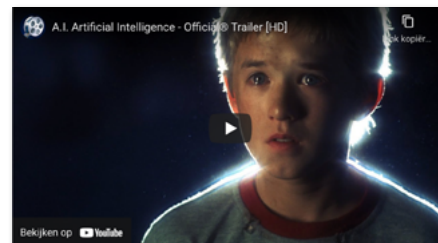

Zet de trailer aan en laat de leerlingen dingen opschrijven die ze opvallen over leven in de toekomst, zoals: leven in een game, glazen laptops, vliegende mensen, etc. Bespreek de trailer kort na. Hoe wordt de toekomst verbeeld? Het doel is dat de leerlingen geïnspireerd raken en zien dat de toekomst op verschillende manieren te verbeelden is.

Slide 10, Klassikaal

Vertel: AI (2001) is een film over een robotjongen die gevoelens heeft zoals een echt mens. Zet de trailer aan. Klik op het tandwielje rechtsonderin op het scherm, vervolgens op 'Ondertiteling (1)', dan 'Nederlands (automatisch gegenereerd)'.

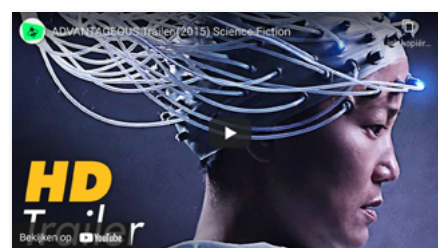
Bespreek de trailer kort na. Hoe wordt de toekomst verbeeld? Het doel is dat de leerlingen geïnspireerd raken en zien dat de toekomst op verschillende manieren te verbeelden is.

Slide 11, Klassikaal

Vertel: Advantageous (2015) is een film over een toekomst waarin het uiterlijk heel belangrijk is. Zet de trailer aan. Klik op het tandwielje rechtsonderin op het scherm, vervolgens op 'Ondertiteling (1)', dan 'Nederlands (automatisch gegenereerd)'.

Bespreek de trailer kort na. Hoe wordt de toekomst verbeeld? Het doel is dat de leerlingen geïnspireerd raken en zien dat de toekomst op verschillende manieren te verbeelden is.

Slide 12, Klassikaal

Leg de opdracht verder uit. Zoals ze net in de beelden zagen, kunnen de leerlingen hun fantasie gebruiken. Ze moeten zich afvragen hoe de wereld eruit zal zien over 480 jaar en welke rol burgerzaken dan nog speelt. Ze mogen helemaal los gaan met hun fantasie, niets is goed of fout. De leerlingen kunnen in tweetallen of in groepjes werken. De leerlingen kunnen hun idee tekenen of opschrijven. In de lesbrief staan een aantal vragen om hen op weg te helpen.

Slide 13, Klassikaal

Bespreek een aantal ideeën die bedacht zijn. Vraag door op de ideeën van de leerlingen. Geen enkel idee is fout, het gaat om de fantasie. Vertel: Zelfs in 1969, toen ze al met computers werkten, hadden ze nooit kunnen voorspellen hoe wij nu met DigiD werken.

AFRONDING

Slide 14, Klassikaal

Blik met de leerlingen terug op de les. Vertel: We hebben nagedacht over de overheid en over hoe wij de overheid tegenkomen in ons leven. We zagen hoe burgerzaken door de tijd heen op andere manieren werden geregeld. Door technologische vernieuwingen verandert dit steeds en komen burgerzaken door DigiD directer in eigen handen.

